

Jaarverslag 2025

Beste lezer,

Voor je ligt het eerste jaarverslag van Stichting KROON. KROON bestaat deze maand precies één jaar: op 6 maart 2025 werd de oprichtingsakte met daarin onze statuten ondertekend ten overstaan van notaris mr. J.W. Weggemans te Wedde, gemeente Westerwolde. En in mei betrokken we ons kantoor aan de Herenstraat in Wageningen.

Nu een jaar later is Stichting KROON al een bekende naam in de wereld van verzamelaars, onderzoekers en instellingen die zich bezighouden met ridderorden en onderscheidingen. Niet alleen in het Nederland, maar ook in het buitenland. KROON heeft inmiddels een omvangrijke handbibliotheek opgebouwd, beschikt over eigen vitrines en laat wekelijks van zich horen op LinkedIn.

In de afgelopen maanden is hard gewerkt aan een eigen website, die tegelijkertijd kenniscentrum én schatkamer van verhalen is. Het resultaat is zichtbaar op www.stichtingkroon.nl en aanleiding om nu ook onze maandelijkse nieuwsbrief te starten, een project waarin we samenwerken met de Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orde en met de Studiekring Ridderorden en Onderscheidingen SRO.

Stichting KROON ziet 2026 met vertrouwen tegemoet en gaat vol overtuiging verder op de ingeslagen weg.

Wageningen, 31 maart 2026

dr. George Sanders
Directeur

INHOUDSOPGAVE

1. Over stichting KROON	4
2. Hoogtepunten van het jaar 2025	5
3. Activiteiten en projecten in 2026	7
4. Verhalen achter de onderscheidingen	9
5. Bereik en impact	11
6. Dankwoord	12

1

OVER STICHTING KROON

Missie, visie en doelstelling

Stichting KROON zet zich in voor het verzamelen, behouden en delen van kennis over Nederlandse ridderorden, onderscheidingen en gedecoreerden. De stichting wil belangstelling wekken voor deze onderwerpen door niet alleen feitelijke informatie te bieden, maar vooral ook de verhalen achter de onderscheidingen zichtbaar te maken. Centraal staat de vraag: wat doen mensen met onderscheidingen en wat doen onderscheidingen met mensen?

Door deze menselijke kant te belichten, wil KROON bijdragen aan een cultuur van erkenning en waardering. Onderscheidingen vertellen immers verhalen over moed, toewijding, zorg, vakmanschap en inzet voor de samenleving.

De stichting heeft als doel om uit te groeien tot het belangrijkste platform voor kennis over Nederlandse onderscheidingen. Deze kennis komt zowel uit openbare collecties als uit privéverzamelingen. KROON maakt deze informatie toegankelijk via een digitaal kenniscentrum, sociale media, presentaties, lezingen, symposia en publicaties.

Door kennis te bundelen en verhalen te delen, wil Stichting KROON bijdragen aan sociale samenhang en inspiratie voor toekomstige generaties.

Bestuur en organisatie

Stichting KROON wordt geleid door een bestuur dat verantwoordelijk is voor de koers, de continuïteit en de naleving van de statutaire doelstellingen. Het bestuur stelt het jaarplan en de begroting vast, bewaakt de voortgang van activiteiten en ziet toe op een zorgvuldige en transparante besteding van middelen.

De uitvoering van de activiteiten vindt plaats in samenwerking met betrokken vrijwilligers en inhoudelijke netwerkpartners uit het veld van collecties, erfgoed en onderzoek. Waar nodig worden externe deskundigen geraadpleegd, bijvoorbeeld voor inhoudelijke toetsing, redactie of vormgeving.

KROON werkt primair projectmatig: per activiteit of publicatie worden taken verdeeld, planning en verantwoordelijkheden vastgelegd en resultaten geëvalueerd. Zo borgt de stichting zowel de kwaliteit van de inhoud als de haalbaarheid van de uitvoering.

2

HOOGTEPUNTEN VAN HET JAAR 2025

Het jaar 2025 stond voor Stichting KROON in het teken van opbouw. In de loop van het jaar zijn belangrijke stappen gezet in de formele oprichting van de stichting, het ontwikkelen van de organisatie en het leggen van inhoudelijke en internationale contacten binnen het veld van ridderorden en onderscheidingen.

Eerste kennismaking

Op 23 januari vond in Fort Honswijk een eerste bijeenkomst plaats waarin de initiatiefnemers en betrokkenen elkaar ontmoetten en ideeën uitwisselden over de opzet en ambities van Stichting KROON. Tijdens deze bijeenkomst werd gebrainstormd over de missie van de stichting, mogelijke activiteiten en de ontwikkeling van een kennisplatform rond Nederlandse onderscheidingen.

Oprichting van de stichting

Op 6 maart 2025 werd Stichting KROON officieel opgericht bij notariskantoor Weggemans. Met de ondertekening van de oprichtingsakte kreeg het initiatief een formele juridische basis, waarmee de stichting haar activiteiten kon starten en zich verder kon ontwikkelen.

Arbeidscontracten

In de loop van het jaar werden arbeidscontracten gesloten met ir. Robin Biemans en Dr. George Sanders. Hiermee werd een belangrijke stap gezet in het opbouwen van een stabiele organisatie waarin structureel gewerkt kan worden aan onderzoek, kennisdeling en een verdere ontwikkeling van het platform.

Kantoor

In 2025 werd een kantoorruimte gevonden aan de Herenstraat 32 in Wageningen. Deze locatie vormt een fysieke basis voor de activiteiten van de stichting en biedt ruimte voor overleg, onderzoek en het ontvangen van bezoekers.

ANBI-status

De stichting verkreeg in 2025 de ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling), met daarnaast de aanduiding als culturele instelling. Deze erkenning onderstreept het maatschappelijke en culturele belang van de activiteiten van KROON en maakt het mogelijk voor donateurs om fiscaal aantrekkelijk bij te dragen aan het werk van de stichting.

Huistijl

Om de herkenbaarheid van de stichting te vergroten, werd gewerkt aan een eigen huistijl. Deze vormt de basis voor de communicatie van KROON, zowel online als in publicaties en presentaties.

Bibliotheek

Een belangrijk onderdeel van de activiteiten is het verzamelen en toegankelijk maken van literatuur over ridderorden en onderscheidingen. In 2025 is daarom begonnen met de opbouw van een gespecialiseerde bibliotheek, met daarnaast een gemeenschappelijke leeszaal waar onderzoekers en geïnteresseerden gebruik kunnen maken van deze collectie. En nu al behoort de bibliotheek tot de grootste openbare collecties op dit gebied in Nederland

Website

In 2025 werd ook de eerste versie van de website ontwikkeld. Deze vormt de basis van het digitale kenniscentrum dat KROON wil opbouwen en biedt een platform voor informatie, verhalen en toekomstige publicaties.

Congressen en studiedagen

In 2025 werd onder meer deelgenomen aan een internationaal congres in Stuttgart, een studiedag over ridderlijke orden in Den Haag en activiteiten rond het honderdjarig bestaan van het Musée de la Légion d'honneur. Deze bijeenkomsten boden waardevolle mogelijkheden om kennis te delen, contacten te leggen en de positie van KROON binnen het internationale netwerk verder te versterken.

3

ACTIVITEITEN EN PROJECTEN IN 2026

In 2026 richt Stichting KROON zich op het verder uitbouwen van haar rol als kenniscentrum voor Nederlandse ridderorden en onderscheidingen. De activiteiten van de stichting zijn gericht op het ontwikkelen van het digitale platform, het publiceren van nieuwe kennis en het versterken van het nationale en internationale netwerk.

Website en kenniscentrum

In maart 2026 is de website van Stichting KROON officieel gelanceerd. Deze website vormt het digitale kenniscentrum voor Nederlandse ridderorden, onderscheidingen en gedecoreerden. Het platform zal informatie, achtergrondartikelen, onderzoeksresultaten en verhalen over onderscheidingen toegankelijk maken voor een breed publiek, waaronder onderzoekers, verzamelaars en geïnteresseerden.

www.onderscheidingen.nl

Om bestaande kennis en informatie te behouden en te integreren in het nieuwe kenniscentrum en vooral om geen dubbel werk te doen, is de website www.onderscheidingen.nl overgenomen. Door deze inhoud te integreren met het platform van KROON kan waardevolle informatie duurzaam beschikbaar blijven en worden uitgebreid met nieuwe inzichten. Daarbij kan de inhoud worden aangepast aan de verbeterde digitale mogelijkheden van tegenwoordig.

'Welkom thuis'

Samen met Henk Warrink bereidt de stichting het project Welkom thuis voor. In het kader van dit project wordt een boek gepubliceerd waarin de veteraan centraal staan. Daarnaast wordt een tentoonstelling georganiseerd in het Atrium in Den Haag, waarin deze verhalen en objecten ook voor een breder publiek zichtbaar worden gemaakt.

Orders, Medals and Decorations of the Netherlands

In 2026 wordt, in samenwerking met een aantal leden van de Studiekring Ridderorden en Onderscheidingen, gewerkt aan een nieuwe, uitgebreide en aangevulde uitgave van het boek Orders, Medals and Decorations. Deze publicatie is het standaardwerk over Nederlandse onderscheidingen en zal nieuwe inzichten en aanvullingen bevatten ten opzichte van eerdere editie.

Verhalenbundel

Stichting KROON wil een aantal bijzondere verhalen in boekvorm uitgeven. In deze publicatie staan de menselijke verhalen centraal die schuilgaan achter onderscheidingen en erkenning.

Nieuwsbrief

Om het netwerk rond ridderorden en onderscheidingen te versterken, wordt gewerkt aan een gezamenlijke nieuwsbrief met de Studiekring Ridderorden en Onderscheidingen (SRO) en de Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden (SIMKNO). Deze nieuwsbrief zal nieuws, onderzoeksresultaten en activiteiten uit het veld bundelen en toegankelijk maken voor een breder publiek.

Congressen en studiedagen

In 2006 zal worden deelgenomen aan een internationale bijeenkomst in Kopenhagen en aan de jaarlijkse ceremonie en bijeenkomsten rond de Order of the Garter in Windsor.

Daarnaast verzorgt de stichting lezingen en bijdragen aan bijeenkomsten van onder andere de SRO en andere relevante organisaties. Deze activiteiten dragen bij aan kennisuitwisseling en het versterken van het netwerk rond onderzoek naar onderscheidingen.

4

VERHALEN ACHTER DE ONDERSCHIEDINGEN

De volgende twee voorbeelden kunnen dienen om een beeld te geven van de verhalen die KROON wil vertellen. Beide verhalen zijn inmiddels op de website www.stichtingkroon.nl terug te vinden.

De Afrikaanse reuzenbuidelrat met een gouden medaille

Een piepkleine medaille, dat is wat de Afrikaanse reuzenbuidelrat Magawa ontving. Magawa was geen gewone rat, want tussen 2016 en 2021 werd hij in Cambodja ingezet om verborgen landmijnen op te sporen. Met zijn scherpe reukvermogen kon hij grote gebieden veilig maken en zo talloze mensen beschermen.

Het gevaar dat na de oorlog blijft liggen

In de moderne oorlogvoering zijn landmijnen een van de grootste problemen. Het aantal niet geëxplodeerde landmijnen in de wereld wordt geschat op 80 miljoen. In landen als Mozambique, Zimbabwe, Vietnam, Laos en Cambodja maken landmijnen jaarlijks heel veel slachtoffers onder de burgerbevolking.

In de jaren '90 startte de Belgische organisatie Apopo (Anti-Persoonsmijnen Ontmijnende Product Ontwikkeling) in Tanzania een programma om buidelratten te trainen om landmijnen op te sporen. Een van de bijzondere recruten was Magawa.

Magawa, de levende mijnendetector

Dankzij hun geweldige reukzin kunnen buidelratten de springstof in de mijnen opsporen. En dankzij hun geringe lichaamsgewicht kunnen ze op landmijnen staan zonder dat die exploderen.

In de afgelopen jaren heeft buidelrat Magawa 71 landmijnen en 38 explosieven opgespoord, en een gebied ter grootte van 20 voetbalvelden mijnenvrij gemaakt. Over een gebied ter grootte van een tennisbaan deed Magawa 20 minuten. Iemand met een mijnendetector heeft daar 1-4 dagen voor nodig.

Een welverdiende gouden medaille voor buidelrat Magawa

Tussen 1943 en 1949 reikte de People's Dispensary for Sick Animals (PDSA), een Engelse liefdadigheidsorganisatie op het gebied van dierenbescherming, een medaille uit aan dieren die zich in de oorlog dapper hebben gedragen. Deze Dickin Medal is genoemd naar Maria Dickin, de stichter van de organisatie.

De Dickin Medal vestigde een traditie die de inzet van dieren zichtbaar maakte. Die traditie verdween niet toen de oorlog eindigde. Ze vormde juist het startpunt voor nieuwe vormen van erkenning.

Sinds 2000 wordt de Gouden Medaille van de PDSA uitgereikt, bestemd voor dieren die in vredetijd levens redden. De medaille is ruim 20 maal uitgereikt, vooral aan honden en paarden. En aan één rat. Magawa. Reuznbuidelrat Magawa ontving de Gouden Medaille op 25 september 2020 en overleed in januari 2022 op achtjarige leeftijd.

Magawa's verhaal laat zien hoe de sporen van oorlog nog lang na een conflict voelbaar blijven. Zijn uitzonderlijke werk maakte gebieden weer leefbaar voor mensen die ook na de oorlog dierbaren verloren aan het achtergelaten gevaar. De zeldzame onderscheiding die hij ontving, onderstreept de waarde van zijn stille inzet. Erkenning gaat niet alleen naar wie zichtbaar vooraan staat, maar ook naar wie in stilte veiligheid brengt.

Van wetenschapper tot guerrillastrijder

Hij was gekomen om te onderzoeken, niet om te vechten. Zonder militaire ervaring belandde G.W. Locher in een oorlog die hem maandenlang door jungle en bergen zou drijven. Dat hij het overleefde, noemde hij later geen heldendaad, maar puur geluk. Zijn verhaal begint op het moment dat wetenschap plaats moest maken voor overleven.

Een vergeten front aan de rand van de oorlog

Toen Japan begin 1942 Zuidoost-Azië overspoelde, werd ook het afgelegen eiland Timor meegesleurd in het geweld. Wat volgde was geen klassieke veldslag, maar een geïsoleerde strijd, ver van het Europese front en grotendeels buiten beeld van de wereld.

Na de Japanse landing bij Koepang viel de georganiseerde verdediging snel uiteen. Kleine groepen militairen trokken het binnenland in, waar bergen, jungle en een vijandige bezetter het strijdtoneel bepaalden. Zonder bevoorrading en zonder uitzicht op versterking ontstond een harde guerrillaoorlog, waarin overleven dagelijks onzeker was.

Maandenlang standhouden in een vijandig landschap

Op 22 maart 1940 arriveerde Locher op Timor voor wetenschappelijk onderzoek. Bijna twee jaar lang wijdde hij zich daar aan zijn werk, ver verwijderd van het idee dat hij ooit in een gewapend conflict terecht zou komen. Die ogenschijnlijke rust kwam abrupt ten einde na Pearl Harbor, toen hij op 8 december 1941 in militaire dienst werd geroepen.

In de nacht van 19 op 20 februari 1942 voerden Japanse troepen een landing uit bij Koepang. Locher en zijn kameraden wisten ternauwernood aan omsingeling te ontkomen en trokken het binnenland in. Daar hielden zij zich maandenlang schuil, afgesneden van bevoorrading en zonder zekerheid over hun lot. Op een zeker moment splitste de groep zich. De ene groep vond de dood; de andere, waaronder Locher, wist uiteindelijk de kust te bereiken. In de nacht van 10 op 11 december 1942 volgde de ontsnapping: evacuatie per Nederlandse torpedobootjager naar Australië. Dat hij dit alles overleefde, schreef Locher later toe aan toeval.

Erkenning voor een uitzonderlijke en vergeten strijd

De guerrillaoorlog op Timor geldt als een van de meest uitzonderlijke episodes uit de Nederlandse militaire geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog. Kleine, geïsoleerde eenheden boden maandenlang weerstand tegen een numeriek en materieel sterkere Japanse bezetter, onder omstandigheden waarin standhouden op zichzelf al uitzonderlijk was.

Voor zijn inzet ontving G.W. Locher het Kruis voor Krijgsverrichtingen met de gesp TIMOR 1942. Deze onderscheiding werd toegekend aan militairen die onder vijandelijk vuur of in bijzonder gevaarlijke omstandigheden hun plicht vervulden. In Lochers geval lag die erkenning niet in zichtbare heldendaden, maar in het zwijgzame doorstaan van een strijd die voor velen fataal afliep.

5

BEREIK EN IMPACT

In 2025 lag voor Stichting KROON de nadruk op het opbouwen van de organisatie, het ontwikkelen van de eerste projecten en het leggen van contacten binnen het netwerk van onderzoekers, verzamelaars en erfgoedinstellingen. Tegelijkertijd zijn de eerste stappen gezet om het onderwerp van Nederlandse ridderorden en onderscheidingen zichtbaarder te maken voor een breder publiek. In 2026 wil de stichting dit bereik verder vergroten en de impact van haar activiteiten versterken.

Website

In 2025 is gewerkt aan de ontwikkeling van de basis van de website van Stichting KROON. Deze website vormt het fundament voor het digitale kenniscentrum dat de stichting wil opbouwen. In 2026 zal de website officieel worden gelanceerd en verder worden uitgebreid met artikelen, achtergrondinformatie en verhalen over Nederlandse ridderorden, onderscheidingen en gedecoreerden.

Social media

De stichting is in 2025 begonnen met het opbouwen van een aanwezigheid op sociale media, waarmee informatie, verhalen en nieuws uit het veld worden gedeeld. In 2026 zal deze aanwezigheid verder worden ontwikkeld, met als doel een groter publiek te bereiken en meer aandacht te genereren voor de betekenis van onderscheidingen in verleden en heden. Te denken valt aan Facebook en Instagram. Belangrijk om in contact te komen met jongeren. Hiervoor zal een apart plan opgesteld worden.

Lezingen en publicaties

Betrokkenen bij Stichting KROON hebben in 2025 bijgedragen aan verschillende lezingen, presentaties en bijeenkomsten binnen het veld. Deze activiteiten zullen in 2026 worden voortgezet en uitgebreid, onder meer door nieuwe publicaties en presentaties die voortkomen uit lopende onderzoeks- en publicatieprojecten van de stichting.

Media en netwerk

In 2025 is een groeiend netwerk opgebouwd van musea, onderzoekers, verzamelaars en andere organisaties die zich bezighouden met onderscheidingen en eretekens. Dit netwerk vormt een belangrijke basis voor toekomstige samenwerkingen. In 2026 wil KROON deze relaties verder verdiepen en de zichtbaarheid van het onderwerp binnen het erfgoedveld en het bredere publiek verder versterken.

6

DANKWOORD

Stichting KROON kan haar werk alleen doen dankzij de inzet, betrokkenheid en steun van velen. Het bestuur spreekt daarom zijn grote dank uit aan iedereen die heeft bijgedragen aan de activiteiten van de stichting, bijvoorbeeld door donatie, vrijwilligerswerk of andere vormen van partnerschap.

In het bijzonder danken wij Henk-Willem Veltkamp, Hans Boetier en Henk Warrink die tijd, kennis en enthousiasme hebben ingezet om Stichting KROON te helpen en activiteiten mogelijk te maken. Vrijwilligerswerk vormt het fundament onder het werk van de stichting.

In het bijzonder spreken wij ook onze waardering uit voor iedereen die op professionele wijze heeft bijgedragen aan de activiteiten van de stichting: Rutger Gruis voor het design van de website, Laila Veerman voor het ontwerp van de huisstijl, Letty de Nijs voor ondersteuning bij de communicatie en natuurlijk de medewerkers van Mediabirds bij de bouw van onze website. Daarnaast danken wij allen die beeldmateriaal beschikbaar hebben gesteld. De aangeleverde foto's en objectbeelden zijn van grote waarde voor het zichtbaar maken van de onderscheidingen en dragen in belangrijke mate bij aan de kwaliteit en uitstraling van onze website. Daarom ook bedankt aan: Gemeente Dalfsen; Musée de la Légion d'Honneur et des ordres de chevalerie, Parijs; Museo del Ducato, Sabbioneta, Italië; Museum Bronbeek; Nationale Numismatische Collectie, De Nederlandsche Bank; Paleis Het Loo; Rheinisches Landesmuseum, Bonn; Rijksmuseum Amsterdam; Scheepvaart Museum; Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden; De Kanselarij der Nederlandse Orden; Paul Gelton; Erwin Monsees en andere Particuliere verzamelaars.

Ook zijn wij dankbaar voor de steun van donateurs en partners, die met hun vertrouwen en bijdrage helpen om de doelstellingen van KROON te realiseren. Dankzij deze steun kan de stichting blijven werken aan het verzamelen, behouden en toegankelijk maken van kennis over Nederlandse ridderorden, onderscheidingen en gedecoreerden.

Tot slot danken wij iedereen die op welke manier dan ook heeft meegewerkt, kennis heeft gedeeld, collecties heeft opengesteld of de stichting heeft geholpen om verder te groeien. Samen bouwen wij aan een platform dat verhalen van erkenning en waardering zichtbaar maakt, voor nu en voor de toekomst.

